

1. At vide, hvad der foregår

Eleverne har svært ved at gennemgennemskue kriterierne i de humanistiske og samfundsfaglige fag:

- Skal man 'mene' det samme som læreren? (mene contra argument)
- Hvad er det legitime 'at mene'?
- Skal man bruge bestemte ord?
- Kan man overhovedet blive bedømt i "snakkefag"?
- Hvor lærer man det, der forudsættes? (f.eks. et 'godt sprog')
- Svært at reagere og kommunikere, når man ikke kender kriterierne for samtalen

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

7

2. Hvad skal man kunne?

Men jeg har i hvert fald svært ved at finde ud af, hvad det er, man skal gøre for at få topkarakterer. I matematik skal man have det rigtige facit og de rigtige forklaringer. I dansk, der skal man skrive med et godt sprog, have et godt sprog, og ramme det, der er det rigtige. Og så tænker jeg bare, jamen det er jo ikke noget man lærer. (pige, stx)

Jeg er en der er god til at snakke generelt, så jeg håber det lykkes mig at snakke mig ud af tingene, men der ligger også den frygt, at jeg ikke ved, hvad jeg skal snakke mig ud af (pige, hf)

Aase Ebbensgaard
Gymnasiale dage 30.sep.09
gymnasiefremmede

8

Hvad er den gode præstation?

- Er det muligt at beskrive den?
- Det korrekte eller den spændende tanke?
- Hvad er godt sprog, god besvarelse?
- Hvordan gives feedback? Bedømmelse?
- Forskellige faglige normer og kulturer
- Forskellige elevforståelser
- Hvad er den legitime deltagelse?
- Giver det mere valuta at tie end at sige noget 'dumt'?

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

9

3. Hvad er meningen?

P: Jeg er helt blank med den opgave.

D: Det er noget med en engelsk og en dansk forfatter. I dag har vi lavet problemstilling. Det skal ende med vores projekt, hvor vi går i dybden med vores spørgsmål. (...) I: Hvad er så forvirrende ved den opgave?

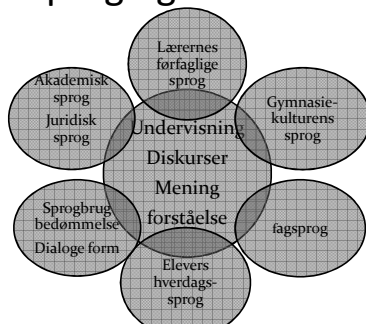
P: Først en problemformulering (...). Og hvordan skal jeg så sammenligne novellerne? Og hvorfor fem forskellige noveller? Hvorfor ikke bare to som i en anden klasse.

P: Helt uoverskueligt. Hvad betyder forskellen mellem forfatterne? (hf forstadsskole)

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

10

Sprog og forståelse

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

11

Sprog er indgang til kultur

- 'Gymnasiekulturens sprog er ekskluderende
- Hverdagsord er fagord
- Eleverne har problemer med 'kodeskift'
- Forklaringer i lærerens hverdags-sprog er kode
- Sproget er bedømmelseskriterium
- Ord – sprogtone – syntaks
- Hvad er legitimt og hvad er ikke legitimt?
- Mange elev-kulturer har mange sprog

Sml: Sociolekter, kronolekter, etnolekter, multietnolekter, modersmål, fremmedsprog, andetsprog

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

12

4.Feedback og uforståelige krav

P1: Jeg var oppe i billedkunst. (...)

Hun gav mig ret og nikkede til det meste af det, jeg sagde. Da jeg kom ind igen, så sagde hun, at jeg fik 7. Så skal hun ikke sidde og give ret! Det var jeg ret overrasket over. Jeg synes, det gik godt, og til det mest sagde hun ja.

I: hvorfor?:

IP: Jeg havde ikke helt fat i noget med lys og baggrund. Det kunne jeg ikke forstå, når hun havde sagt ja. (Jylland hf)

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

13

Eleverne om feedback

- Mere formativ evaluering – mindre summativ
- Forklaringsformer – sprog og krav
- Hvordan kan læreren vide, hvad jeg kan?
- Det er vist mig, der er dum, når jeg ikke forstår hans forklaring!

Altså:

- Fremgang skal fornemmes og ses
- Træning i klasserum er for at skabe fremgang
- At tale skaber selvtillid

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

14

En god time – er aktivitet

Den gymnasiefremmede:

At blive set

At blive anerkendt

At være aktiv – at sige – at gøre – at prøve – at –fremvise

At blive op-lyst eller lyst op

At blive oplivet – eller livet op

At få noget med sig:

At åbne emnet og åbne eleven

At give eleven nøglen til at åbne sagen og sig selv

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

15

Det gode læringsmiljø

De gymnasiefremmede:

- At forstå, hvad der forventes, og hvad der giver 'valuta'
- At forstå den legitime deltagelse
- At gennemskue processen og progressionen
- At gå fra gæt til målrettet arbejde
- At gå fra magtesløshed til at magte
- At vide, hvorfor det skal læres
- At have tryk og godt arbejdsklima

Læreren:

At ekspliciterer metoder, mål, progression mm.

Undervisningsfaglighed: læring i faget -fagdidaktik

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

16

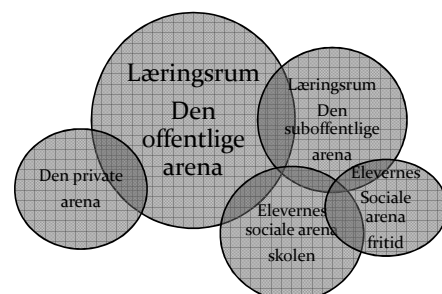
At have mulighed for at deltage

- Er der et støttende miljø i klassen?
- Oplever eleverne læreren som interesseret i om de lærer noget eller ej?
- Tør de sige noget, hvis det kunne være forkert, og tør de spørge?
- Hvordan dannes kammeratskabs- og arbejdsgrupper?
- Hvis ansvar er det sociale læringsrum?
- Ambivalensen i forhold til 'ansvar for egen læring', at være voksen, og at have brug for at læreren og skolen påtager sig ansvar.

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

17

De forskellige arenaer spiller sammen

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

18

5. At blive ekskluderet eller ekskludere sig selv

- Præstationsrettet strategi: eksamen, 'huen', karakteren
- At vente med at vise, hvad man kan
- At ville bryde med sit baggrundsmiljø
- Ikke at passe ind i festkultur og det sociale liv
- Ikke at have tid til skolen, fællesskab og lektier
- Ikke at fortælle om 'pinlige' problemer
- At føle, at man ikke rigtig hører til
- At føle, at ens sprog, baggrund osv. er 'ringere'

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

19

6. Elevernes prioriteringer

- 1. Prioritet – skal laves:** Skriftlige afleveringer – rapporter og projekter.
Er ikke rigtig lektier!
Fordi: Konkret bedømmelse – manglende afleveringer er forsømmelse
- 2. Prioritet – godt at lave:** Opgaver til fag med hurtig progression
Fordi: Ellers umuligt at følge med
- 3. Prioritet – kan springes over:** 'Læse-lektier' i 'snakkefag'
Fordi: Man kan klare sig uden at forberede sig
Man får ikke altid kredit for indsatsen

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

20

Lektier er tidsrøver

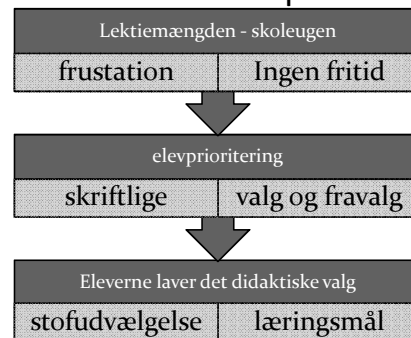
"Jeg synes, at det er pisse hårdt. Altså der er mange lektier og sådan noget. Og så skal man være frygtelig god til at disponere sin tid, for at korthuset ikke lige pludselig vælter, og man er tre afleveringer bagud."
(htx)

"Når man kommer til det øjeblik, hvor du skal til at lave dine lektier, ikke, så tænker man bare, nej det gider jeg kraftedeme ikke. Det orker man slet ikke..."
(hhx)

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

21

Konsekvenser af elevprioritering

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

22

Seks punkter til lærerne

- Eksplicite kriterier og mål - formativ evaluering -
Finde nye evalueringsformer af undervisningen
- Sætte fokus på undervisningsfagligheden
- Variere undervisningsformer og elevdeltagelse (Taletid og grupper)
- Lade elevernes sproglige uddannelse være et læringsmål
- Tage medansvar for det sociale klima i klasse (Matrikel løs undervisning)

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

23

Undervisningsfaglighed

- Lee Shulman: Pedagogical content knowledge
- Hvordan undervises der det enkelte fag? Begrebet ligner fagdidaktik
 - At skaffe sig et arsenal af angrebsvinkler (erfaringsudveksling)
 - Faggruppesamarbejde
 - Viden om og erfaringer med, hvordan bestemte måder at angribe en faglighed på virker på forskellige elever.

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

24

At eksplicitere og begrunde

- Kende elevernes og deres forudsætninger
- Kende deres relevansbetragtninger og deres mål – Er de præstationsrettede eller forståelsesrettede
- Hvilken fascination ligger i faget? -
- Hvilken mulighed for anvendelse – nu og i fremtiden
- Hvilke forbindelse til virkeligheden

- Er faget – emnet – temaet overhovedet relevant?
- Kan der gives begrundelser?
- Kløft mellem elevernes perspektiv og fagets/lærerens?

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

25

Eleverne efterspørger

- Progression ind i det, man får for og i hverdagen
- Lærernes kendskab til elevkulturenes sprog
- Større lager af forklaringsmodeller hos lærerne
- Krav og forventninger skal forklares grundigt
- Feedback i forståeligt sprog
- At blive 'set' – og hørt, når man har lavet noget
- Den personlige, fagligt dygtige og engagerede lærer

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

26

Seks punkter til ledelsen

1. Skabe rammer for en frugtbar undervisningsevaluering (fra kontrol til udvikling)
2. Tilskynde til og skabe rammer (tid -timer) for kollegial sparring
3. Skabe udviklings- og efteruddannelsesforløb for lærerne med fokus på det sproglige og elevernes baggrund
4. Udvikle skolens tilbud om lektiehjælp (netbaseret?)
5. Tage medansvar for klassernes sociale miljø, og det sociale miljø på skolen
6. Sætte fokus på lærernes trivsel og prioritering i en stresset hverdag.

Aase Ebbensgaard
Gymnasiale dage 30.sep.09
gymnasiefremmede

27

Akademikerbørn

"[Man tænker] Det var eddersparkende genialt sagt. ..
Så lægge man en lille ting oveni og aflæser hans
[lærerens] reaktion. ...

Hvis jeg kan bruge fremmedord for eksempel: "Jeg har haft et ambivalent forhold til eller på den ene side og på den anden side."

Eloquent på engelsk – sprogkneb. (dreng fra akademikerhjem)

Aase Ebbensgaard Gymnasiale dage
30.sep.09 gymnasiefremmede

28